

Lectio Divina segédanyag

Szentmise **evangéliumi** szakaszaihoz
LELKIPÁSZTOROK - HITOKTATÓK - VILÁGIAK számára

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Geizselhardt Sára, Molnár Dzszenifer,
Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna,
Rácz Dávid,

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Molnár Dzszenifer

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Járai Ferenc, Rácz Édua Anna

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Mohay Réka,
Rácz Dávid

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Biblikus nézőpont:

Kocsis Imre, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Nyúl Viktor

Nyelvi helyesség

Nagy Éva Anna, Németh Eszter

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Sipos Edit

Szemlélődési nézőpont

Nyúl Viktor

Tanító hivatali nézőpont

Nyúl Viktor

Zenei nézőpont

Csiszér László

Évközi 4. vasárnap

Mt 5,1-12a

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Boldogok a lélekben szegények.

Abban az időben:

Jézus, látva a tömeget, fölment a hegyre, leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólásra nyitotta ajkát, és így tanította őket: „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa. Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek. Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet. Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert ők kielégítést nyernek. Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak. Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják Istent. Boldogok a békességszerzők, mert őket Isten fiainak fogják hívni. Boldogok, akiket üldöznek az igazságért, mert övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak titeket és üldöznek, ha hazudozva mindenféle gonoszsággal vádolnak titeket. Örüljetek és „ujjongjatok, mert nagy lesz a ti jutalmatok az égben.”

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσήλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·

Látva pedig a tömeget fölment a hegyre, és miután leült, odamentek hozzá a tanítványai

2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων,

És szólásra nyitva száját tanította őket mondva,

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Boldogok a lelket tekintve szegények, mert övék a mennyek királysága.

4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

Boldogok a szomorkodók, mert ők meg fognak vigasztaltatni.

5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.

Boldogok a szelídek, mert ők fogják örökölni a földet.

6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

Boldogok az igazságosságot éhezők és szomjazók, mert ők meg fognak elégtetni.

7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat fognak nyerni.

8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.

Boldogok a szívet tekintve tiszták, mert ők meg fogják látni az Istent.

9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.

Boldogok a békeszerzők, mert ők Isten fiainak fognak hívatatni.

10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Boldogok az igazságosság miatt üldözöttek, mert övék a mennyek királysága.

11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν {ψευδόμενοι} ἕνεκεν ἐμοῦ.

Boldogok vagytok, amikor miattam gúnyolnak titeket, és üldöznek, és minden rosszat mondanak hazudva ellenetek.

12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

Örüljétek és ujjongjatok, mert a ti jutalmatok sok a mennyekben: ugyanis így üldözték elöttetek a prófétákat.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata	Szent István Társulati Biblia	Jeromos fordítás	Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás	Károli Gáspár revidált fordítása	Simon Tamás László o.s.b. Újszövetség-fordítása
¹ Videns autem turbas, ascendit in montem; et cum sedisset, ac cesserunt ad eum discipuli eius;	¹ A tömeg láttára fölment a hegyre és leült. Tanítványai köréje gyűltek,	¹ A tömeget látva fölment a hegyre. Leült, a tanítványai odajöttek hozzá,	¹ A tömeg láttára Jézus fölment a hegyre.	¹ Mikor pedig látta Jézus a sokaságot, felméné a hegyre, és a mint leül vala, hozzámenének az ő tanítványai.	¹ Amikor meglátta a sokaságot, felment a hegyre, és miután leült, tanítványai odamentek hozzá.
² et aperiens os suum docebat eos dicens:	² ő pedig szólásra nyitotta ajkát. Így tanította őket:	² ő pedig szólásra nyitva ajkát így tanította őket:	² <i>Ott leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólásra nyitva ajkát, így tanította őket:</i>	² És megnyitván száját, tanítja vala őket, mondván:	² Ő pedig megszólalt, és így tanította őket:
³ „Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.	³ „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.	³ »Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.	³ „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa.	³ Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.	- ³ Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.
⁴ Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.	⁴ Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket.	⁴ Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek.	⁴ Boldogok a szomorkodók; majd vigasztalásban lesz részük.	⁴ Boldogok, a kik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak.	⁴ Boldogok, akik sírnak, mert majd vigasztalást nyernek.

<p>⁵Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.</p>	<p>⁵Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld.</p>	<p>⁵Boldogok a szelídek, mert ők öröklík a földet.</p>	<p>⁵Boldogok a szelídek: övék lesz a föld.</p>	<p>⁵Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.</p>	<p>⁵Boldogok a szelídek, mert örökül kapják majd a földet.</p>
<p>⁶Beati, qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.</p>	<p>⁶Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert majd eltelnek vele.</p>	<p>⁶Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert ők kielégülést nyernek.</p>	<p>⁶Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot: majd betelnek vele.</p>	<p>⁶Boldogok, a kik éheznek és szomjúhozzák az igazságot: mert ők megalgítottak.</p>	<p>⁶Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert majd eltelnek vele.</p>
<p>⁷Beati misericordes, quia ipsi misericordiam consequentur.</p>	<p>⁷Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.</p>	<p>⁷Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat nyernek.</p>	<p>⁷Boldogok az irgalmasok: majd irgalmat nyernek.</p>	<p>⁷Boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek.</p>	<p>⁷Boldogok az irgalmasok, mert irgalomban lesz részük.</p>
<p>⁸Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.</p>	<p>⁸Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent.</p>	<p>⁸Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják Istent.</p>	<p>⁸Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent.</p>	<p>⁸Boldogok, a kiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják.</p>	<p>⁸Boldogok a tiszta szívűek, mert majd meglátják Istent.</p>
<p>⁹Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.</p>	<p>⁹Boldogok a békeességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.</p>	<p>⁹Boldogok a békeszerzők, mert őket Isten fiainak fogják hívni.</p>	<p>⁹Boldogok a békeességsek: ők Isten fiai.</p>	<p>⁹Boldogok a békeességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak.</p>	<p>⁹Boldogok, akik békét teremtnek, mert Isten fiainak hívják majd őket.</p>
<p>¹⁰Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum.</p>	<p>¹⁰Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.</p>	<p>¹⁰Boldogok, akiket az igazság miatt üldöznek, mert övék a mennyek országa.</p>	<p>¹⁰Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa.</p>	<p>¹⁰Boldogok, a kik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa.</p>	<p>¹⁰Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.</p>

1.1.3. Szöveg behatárolása

A Máté-evangélium 4. fejezetének végén Jézus galileai tevékenységéről számol be az evangélista: a Mester tanít, hirdeti az örömhírt, csodákat tesz, és sokfelől követik őt az emberek (Mt 4,23-25). Az 5. fejezet elején a helyszín-váltás (Jézus felmegy egy hegyre), és a beszédének részletes kifejtése is jelzi, hogy új epizódról számol be Máté (Mt 5,1-). A hegyi beszéd Jézus első, nyilvános hosszú tanítása az evangéliumban (Mt 5,3-7,27). A nép és a tanítványok is jelen vannak (Mt 5,1-2; 7,29). Az általunk vizsgált szakasz a boldogság-mondásokról szól, ahogy az ismétlődő "boldogok" kifejezés is mutatja (Mt 5,3-12). Az ezt követő verstől, noha szorosán kapcsolódnak az előzőekhez, újabb gondolatok, képek jelennek meg ("a föld sója, a világ világossága"), amelyek már egy újabb szakaszt alkotnak (Mt 5,13-16).

1.1.4. Kontextuális – kánoni elemzés

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

10,22 „Mindenki szemében gyűlöletesek lesztek nevemért. Aki azonban mindvégig kitart, az üdvözülni fog.”

11,5 „Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, a szegényeknek pedig hirdetik az evangéliumot.”

14,23 „Míután hazaküldte, fölment a hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Közben besötétedett, s ő ott volt egymagában.”

15,29 „Jézus ezután eltávozott innét, és a Galileai-tóhoz ment. Fölment a hegyre és leült.”

18,33 „Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad?”

23,31 „Ezzel magatok is megvalljátok, hogy a próféták gyilkosainak vagytok a fiai.”

23,34 „Nos, prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök hozzátok. Közülük némelyeket megöltök és keresztre feszíttek, másokat megostoroztok a zsinagógában és városról városra üldöztök.”

24,3 „Amikor az Olajfák hegyén leült, egyedül tanítványai járultak hozzá, és kérdezték: „Mondd meg nekünk, mikor következik ez be? S mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?”

Szinoptikus és Jánosi párhuzamok

Mk 3,13 „Ezután fölment a hegyre, és magához hívta azokat, akiket akart. Azok hozzá mentek.”

Lk 1,79 „hogy a sötétben és a halál árnyékában ülőknek ragyogjon, és lépteinket a béke útjára irányítsa.”

Lk 4,18 „Az Úr Lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek. Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadon bocsássam az elnyomottakat.”

Lk 6,12-13 „Ezekben a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát Isten imádásában töltötte. Amikor megvirradt, odahívta magához tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, s apostoloknak nevezte őket.”

Lk 6,20-26 „Akkor tanítványaira emelte tekintetét és megszólalt: „Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. ²¹Boldogok vagytok, hogy most éheztek, mert jól fogtok lakni. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok. ²²Boldogok vagytok, ha gyűlölnék benneteket az emberek, kizárnak körükből és megrágalmaznak, s neveteket, mint valami szégyenletes dolgot, elvetik az Emberfia miatt. ²³Örüljétek azokban

a napokban, ha majd ez bekövetkezik, és ujjongjatok, mert nagy jutalomban részesültök a mennyben! Atyáik is így bántak a prófétákkal. ²⁴De jaj nektek, gazdagok, mert már megkaptátok vigaszotokat. ²⁵Jaj nektek, akik most jóllaktok, mert éhezni fogtok! Jaj nektek, akik most nevettek, mert sírni és jajgatni fogtok! ²⁶Jaj nektek, ha az emberek hízelegnek nektek! Hisz atyáik is így tettek a hamis prófétákkal.”

Jn 6,3 „Jézus fölment egy hegyre, s ott leült a tanítványaival.”

Jn 6,35 „Én vagyok az élet kenyere – felelte Jézus. – Aki hozzám jön, többé nem éhez, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 13,15 „Az egész földet, amelyet látsz, neked és utódaidnak adom minden időkre.”

Ter 15,1 „A történetek után az Úr szava megnyilatkozott Ábrámnak látomásban: „Ne félj Ábrám, én védőpajzs vagyok; a jutalmad igen nagy lesz.”

Ter 20,5 „Maga mondta nekem: a húgom, s ő is így nyilatkozott: a bátyám. Szívem egyszerűségében és tiszta kézzel cselekedtem.”

MTörv 4,38 „és elűzött nálad nagyobb és erősebb népeket, csak hogy odavezéreljen, csak hogy örökségül adja neked az országot, amint (ez) ma (bekövetkezett).”

1 Kir 5,26 „Az Úr pedig bölcsességet adott Salamonnak, amint megígérte. S egyetértés uralkodott Hirám és Salamon között, úgyhogy szövetséget is kötöttek egymással.”

Zsolt 11,7 „Mert az Úr igazságos és az igazságot szereti, az igazak látják majd meg arcát.”

Zsolt 24,3-4 „Ki mehet föl az Úr hegyére? Ki állhat az ő szent helyén?

Akinek a keze tiszta és ártatlan a szíve, akinek az esze nem csaláson jár, s aki nem esküszik hamisan.”

Zsolt 33,19 „hogy lelküket a halálból kimentse és táplálja éhségükben.”

Zsolt 37,11 „A szelídek ellenben uralják a földet, és élvezik a béke teljességét.”

Zsolt 42,3 „Lelkem szomjazik az Isten után, az élő Isten után. Mikor mehetek már, hogy lássam Isten arcát?”

Zsolt 51,12 „Teremts új szívet belém, s éleszd fel bennem újra az erős lelkületet!”

Zsolt 73,1 „Milyen jó az Isten az igazakhoz, az Úr mindazokhoz, akiknek tiszta a szívük!”

Zsolt 107,5.8 „Éhség és szomjúság gyötörte őket, életüket pusztulás fenyegette.”

„Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét és csodáit, amelyeket az emberek fiaiórt tett!”

Zsolt 126,5 „Akik könnyek között vetnek, örömmel aratnak majd.”

Péld 9,5 „Gyertek, egyetek a kenyereimből, igyatok a borból, amelyet kevertem!”

Péld 10,10 „Aki csak szemével pislog, az szenvedést okoz, de békességet szerez, aki nyíltan dorgál.”

Péld 12,20 „A gonoszságot forralóknak keserűség a szívük, azoké, akik jó tanácsot adnak, csupa öröm.”

Péld 14,21 „Aki embertársát megveti, vétkezik, de jól jár, aki könyörül a szegényen.”

Péld 17,5 „Aki szegényt gúnyol, az Teremtőjét bántja, aki örül a bajának, nem marad büntetlen.”

Sir 2,8 „Akik Istent félték, benne reméljétek, akkor nem marad el a jutalmatok.”

Sir 24,20 „Csak rám gondolni is édesebb a méznél, s engem birtokolni jobb a lépesméznél.”

Sir 25,7-11 „Kilenc dolgot dicsérek – ezek az eszemben vannak, a tizedik pedig már a nyelvem hegyén: A férfi, aki örömét leli fiaiban, s aki megéri ellenségei bukását.⁸ Boldog, akinek okos asszony a felesége, s aki nem húzat ekét ökörrrel-szamárral. Boldog, aki a nyelvével nem botlik, s aki nem szolgál olyannak, aki méltatlan hozzá.⁹ Boldog, aki meglelte az okosság nyitját, s aki buzgó hallgatók füléhez beszélhet.¹⁰ Milyen nagy, aki meglelte a bölcsességet! De nincs külön annál, aki az Urat féli.¹¹ Az Úrnak félelme mindeneken túlesz, van-e párja annak, aki ebben kitart?”

Sir 48,24 „Nagy lelkével látta a végső dolgokat, és vigasztalta a Sionban sírókat.”

Iz 51,1.7 „Hallgassatok rám, akik az igazság után jártok, és az Urat keresitek! Emeljétek tekinteteket a kősziklára, amelyből kivágtak benneteket, és a kút nyílására, amelyből kiástak titeket!” „Hallgassatok rám, akik ismeritek az igazságot, népem, ki szívében viseli tanításom. Ne féljétek az emberek gyalázkodásától, és ne essetek kétségbe szidalmaik miatt.”

Iz 57,15 „Mert ezt mondja a Fölséges és Magasztos, aki az örökkévalóságban lakik, és akinek Szent a neve: „Én a magasságban, a szent helyen lakom, de a megtört és alázatos szívűekkel is ott

vagyok, hogy új életet adjak az alázatos lelkeknek, és új életre keltsem a megtört szívűeket.”

Iz 61,2-3 „Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszújának napját. Hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat, és koszorút adjak a hamu helyébe, örömmel olaját a gyászruha helyett, a szomorúság lelke helyett meg ünnepi örömeinket. Az igaz élet tölgyeinek nevezik majd őket, akiket az Úr ültetett el, az ő dicsőségére.”

Iz 61,6 „Benneteket meg az Úr papjainak hívnak, és így neveznek: Istenünk szolgálói. A nemzetek gazdagságát élvezitek majd, és kincseikkel ékesíthetitek magatokat.”

Oz 2,1 „Izrael fiainak száma oly nagy lesz, mint a tenger partján a fűvényé, amelyet sem mérni, sem megszámlálni nem lehet. Ahelyett, hogy „Nem népem” volna a nevük, az élő Isten fiainak nevezik majd őket.”

Ám 8,11-12 „Igen, jönnek napok – mondja az Úr, az Isten –, amikor éhséget bocsátok a földre: éhséget, de nem kenyérre, szomjúságot, de nem vízre, hanem az Úr szavának hallgatására. Vándorolnak az egyik tengertől a másikig, kóborolnak északról délig, keresik az Úr szavát, de nem találják.”

ApCsel 5,41 „Boldogan távoztak a főtanácsból, mert méltók lettek rá, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedjenek.”

ApCsel 7,52 „Melyik prófétát nem üldözték atyáitok? Mind megölték azokat, akik az Igaz eljövételéről jövendöltek. S most ti lettetek árulói és gyilkosai.”

Róm 4,13 „Az az ígélet ugyanis, hogy Ábrahám és utódai öröklik a világot, nem a törvénnyel, hanem a hitbeli megigazulással kapcsolatban hangzott el.”

Róm 9,26 „És ahol azt mondják nekik: „Nem vagytok az én népem”, az élő Isten fiainak hívják majd őket.”

Fil 1,29 „Nektek az a kegyelem jutott, hogy ne csak higgyetek Krisztusban, hanem szenvedjétek is érte.”

1Kor 1,27 „Isten azonban azt választotta ki, ami a világ szemében balga, hogy megszegyenítse a bölcseket”

Kol 1,24 „Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára.”

1Tim 1,5 „A tanítás célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és őszinte hitből fakadó szeretet.”

2Tim 2,22 „Kerüld az ifjúkor vágyait, törekedj igaz életre, hitre, szeretetre és békességre azokkal egyetemben, akik tiszta szívvel hívják az Urat segítségül.”

Zsid 10,34 „Együtt szenvedtetek a foglyokkal, és vagyonotok elkobzását is örömmel elviseltétek, abban a tudatban, hogy értékesebb és maradandóbb javakkal rendelkeztek.”

Zsid 12,14 „Törekedjétek rá, hogy mindenkivel békességben éljétek, és a megszentelődésre eljussatok, mert enélkül senki nem látja meg az Urat.”

Jak 1,2 „Testvéreim, tartsátok nagy örömet, ha különféle megpróbáltatások érnek benneteket.”

Jak 2,5 „Hallgassatok ide, szeretett testvéreim! Hát Isten nem azokat választotta-e ki, akik a világ szemében szegények, hogy a hitben gazdagok legyenek, és örököljék az országot, amelyet azoknak ígért, akik őt szeretik?”

Jak 2,13 „Mert az ítélet irgalmatlanul lesújt arra, aki nem irgalmas. Ám az irgalom győzelmet arat az ítélet fölött.”

Jak 3,18 „Az igazság gyümölcsét békében vetik el azok számára, akik békét teremtenek.”

1Pt 3,14 „De még ha szenvedtek is az igazságosságért, boldogok vagytok. Ne féljétek fenyegetéseiktől és ne engedjétek, hogy megzavarjanak benneteket!”

1Pt 4,14 „Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért szidnak benneteket, mert a dicsőség Lelke, vagyis Isten Lelke nyugszik rajtatok.”

Jel 7,16 „Nem éheznek és nem szomjaznak többé, a nap nem égeti őket, sem másfajta hőség”

Jel 19,7 „Örüljünk, ujjongjunk és dicsőítsük, mert eljött a Bárány menyegzőjének napja. Menyasszonya felkészült.”

Jel 22,4 „Látni fogják arcát, és a homlokukon lesz a neve.”

1.1.5. Szószerinti értelmezés

A hegyi beszéd a Máté-evangéliumban Jézus első nagy nyilvános beszéde (Mt 5-7). Egy ünnepélyes, rövid bevezető után, amely Jézust, mint hatalommal tanító Mestert ábrázolja (Mt 5,1-2), az evangélista a boldogság-mondásokat írja le (Mt 5,3-12). A hegyi beszéd első sorairól van szó, ami éppen ezért külön hangsúlyt kap. Máté célja, hogy az Úr tanítására, annak sajátos dimenzióira ráhangolja olvasóit, illetve bemutassa azokat a vonásokat, amelyeknek Jézus követőit általában jellemezniük kell.

1.1.6. Kulcsszavak elemzése

Μακάριοι (*mákárij*) (Mt 5,3-11) („boldog, szerencsés”)

Az Újszövetség lapjain itt találjuk először a „boldogok” kifejezést, ami a Máté-evangéliumban Jézus első nagy tanításának- a Hegyi beszédnek- az elején hangzik el, mégpedig kilencszer megismételve (Mt 5,3-11). S ezzel megnyílik a boldogság-mondások sora, amely még ebben az evangéliumban (pl. Mt 13,16), továbbá több újszövetségi iratban (pl. Lk 6,20-22; Lk 11,28; Lk 23,29; Jn 13,17; Jn 20,29; Róm 4,7; 1Pét 3,14; 1Pét 4,14; Jel 14,13; Jel 19,9), és a Biblia utolsó könyvének végén is megjelenik (Jel 22,14). A legtöbb alkalommal a boldogság fogalma közvetve-közvetlenül Jézus Krisztushoz kapcsolódik ezeken az igehelyeken. Az evangéliumokban például majdnem mindig az Úr használja beszédeiben a kifejezést. Mindez pedig azt mutatja, hogy Isten azt akarja, hogy az ember boldog legyen, s hogy boldogságunk igazán Jézusban valósul(hat) meg.

οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι (*hoj ptókhoj tó pneumáti*) (Mt 5,3) („a lelket tekintve szegények”)

A „szegény” szó itt a szegénység legmélyebb fokát jelöli, vagyis azt, hogy az ember teljesen szegény: önmagától, a saját erejéből nem tudja fenntartani magát, rászorul valakire. A „lélek” kifejezéssel való összekapcsolása e szónak egyedi az evangéliumokban Máténál, s azt a magatartást jelöli, amikor az ember elismeri, hogy egyetlen Kincse Isten maga, s egyedül az Úr tudja őt gazdaggá, boldoggá tenni, akire alázatosan ráhagyatkozik. Ez a Jézus felé való egyszerű nyitottság és készség az a mód, ahogyan az evangéliumot be kell fogadni, s ami lehetővé teszi Isten Igéjének, hogy átformálja, gazdaggá tegye az embert. Így érthető meg az, hogy miért elsősorban a szegényeknek hirdették az örömhír (vö. Mt 11,5; Lk 4,18; Lk 7,22).

οἱ εἰρηνοποιοὶ (*hoj ejrénopoj*) (Mt 5,9) („békeszerző, béketeremtő, békéltető”)

Ez a szó csak itt fordul elő az Újszövetségben. Kifejezi a békéért folytatott cselekvést, erőfeszítést. A görög ige (*pojeó*), amely felfedezhető az összetett szóban, az Ószövetség ősi görög fordításában (Septuaginta) Isten teremtő tevékenységét írja le, aki kezdetben teremti az eget és a földet (Ter 1,1). Az Úr a semmiből egy rendezett világot hoz létre Igéje által (vö. Jn 1,3). Bizonyos értelemben a béke megteremtése is egy teremtő cselekedet, amely a rendre irányul. S aki ezen munkálkodik tulajdonképpen részesévé válik a Teremtő ezen tevékenységének, hasonlóvá válik hozzá, sőt Isten fiává válik (Mt 5,9), hiszen a keresztre feszített Jézus Krisztus az, aki békét szerzett mindennek (vö. Kol 1,20). A béketeremtésre irányuló összes emberi tevékenységnek ebből az igazságból kell kiindulnia, s erőt merítenie (vö. Jak 3,17-18)!

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Szó szerinti fordítás

Aranyszájú Szent János

Lám, mennyire hiányzott Jézusból a magamutogatás és a dicsekvés: nem akarta, hogy az emberek csoportosan kísérik, hanem ő maga járt körbe, felkeresve városokat és falvakat, amikor arra volt szükség, hogy gyógyítson; most, amikor igen nagyra nőtt a tömeg, egyhelyben telepszik le: nem valamely város vagy főtér közepén, hanem hegyen, a pusztában. Így tanít minket arra, hogy semmit se tegyünk azért, hogy mások lássák, s tudjunk elszakadni a hétköznapi ügyes-bajos dolgaitól, amikor a legfontosabb dolgokról kívánunk tanulni,

mindazzal együtt, amit meg kell tennünk. Hallgassuk hát, hogyan kezdi csodás szavait: „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.” De mégis kik a lélekben szegények? Azok, akik alázatosak és megtört lelkűek. Sokan viszont nem szabad akaratukból alázatosak, hanem a körülmények kényszerítő hatására válnak azzá; a lélek azonban a választás képességére vonatkozik, s ezért Jézus elsődlegesen azokat mondja boldognak, akik önként alázzák meg és teszik alacsonnyá magukat. És nem tanácsok vagy parancsok, hanem boldogmondás formájában mondja el, amit akar, ily módon pedig befogadhatóbbá teszi a szavait, s mindenki előtt megnyitja tanításának mezejét.

2.1.2. Atyák Bibliájából összefoglalás

„Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa”

Tudni akard kik ők? Ha alázatos vagy, akkor vagy lélekben szegény, mert a gőgös nem az.

„Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket.”

Zarándokként sírnak a földön, mert itt nem találnak igaz vigasztalásra. Arra az igazi vigasztalásra várnak, amelyet majd az Istentől kapnak, amely soha nem múlik el és soha el nem veszi senki.

„Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld”

Keressz azt, ami az Istennek tetszik, és Őt imádd! Kerüld azt, ami nem tetszik neki! Akkor tiéd lesz a föld, de ez ne fősვნისეგბől fakadjon, és ne hatalomvágygal tekints erre! Mindenekelőtt a szelídséget birtokold, hogy utána a földet birtokolhasd!

„Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert majd eltelvek vele.”

Ez az éhség és szomjúság attól van, aki adja. Azaz Jézus Krisztustól. A lélek éhsége és szomjúsága ez, aki az Úrra vágyakozik. Nem földi eledel fogja ezt csillapítani, hanem maga az Isten Fia, aki mondja: *„Én vagyok az élet kenyere”* (Jn 6,35).

„Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.”

Hallgasd meg a koldust és te magad vagy az Isten koldusa. Ahogy a koldus szeretné, hogy meghallgasd, úgy szeretnéd te is, hogy Isten meghallgasson. Ahogy te cselekszel az igényeddel, úgy fog az Isten az övével.

„Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent.”

Ezért a célért folyik a tökéletesedés, ezt szeretnénk elérni. Mert látni akarjuk Istent. Az előző boldogmondások ennek a lelki állapotnak az elérését készítik elő. Az előzőek a lélek testrészei, ez pedig a lélek szíve. Így látjuk meg az Istent.

Vö. Szent Ágoston püspök: *Sermo (Prédikáció) 53, 1-6.9*

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

1716 A boldogságok Jézus prédikációjának a középpontjában állnak. Meghirdetésük azokat az ígéreteket ismétli, amelyeket a választott nép Ábrahám óta kapott. Jézus tökéletessé teszi az ígéreteket azáltal, hogy nem csupán földi, hanem mennyei boldogságra irányítja őket:

**Boldogok a lelki szegények,
mert övék a mennyek országa.
Boldogok a szomorkodók,
mert őket majd megvigasztalják.
Boldogok a szelídek,
mert ők birtokolják majd a földet.
Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot,
mert őket majd kielégítik.
Boldogok az irgalmasok,
mert ők majd irgalmasságot nyernek.
Boldogok a tisztaszívűek,
mert ők látni fogják Istent.
Boldogok a békességesek,
mert Isten fiainak hívják majd őket.
Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért,
mert övék a mennyek országa.
Boldogok vagytok, ha átkoznak és üldöznek titeket,
és hazug módon minden rosszat rátok fognak érniattam.
Örüljétek és ujjongjatok, mert búséges jutalmatok van a mennyben;
így üldözték az előttek élt prófétákat is.
(Mt 5,3--12)**

1717 A boldogságok Jézus Krisztus arcát festik meg, leírják az Ő szeretetét; kifejezik az Ő szenvedésének és föltámadásának dicsőségéhez társult hívők hivatását; megvilágítják a keresztyén élet jellegzetes cselekedeteit és magatartásformáit; váratlanok az ígéretek, amelyek a szorongatások közepette föntartják a reményt; a tanítványoknak áldásokat és kissé homályosan megígért jutalmakat hirdetnek; Szűz Mária és valamennyi szent életében elkezdődött megvalósulásuk.

1718 A boldogságok megfelelnek a természetes boldogságvágyaknak. Ez a vágy isteni eredetű: Isten oltotta az ember szívébe, hogy az embert magához vonzza, mert egyedül csak Ő képes megnyugtatni az emberi szívet.

"Kétségkívül mindannyian boldogok akarunk lenni, és nincs ember, aki tagadná ezt az állítást, már azt megelőzően, hogy tudná teljes tartalmát." [\[16\]](#)

"Mennyire kereslek tehát Téged, Uram? Amikor ugyanis Téged, az én Istenemet kereslek, a boldog életet keresem. Kereslek téged, hogy éljen a lelkem. Testem ugyanis a lelkemből él, a lelkem pedig belőled." [\[17\]](#)

1719 A boldogságok fölfedik az emberi létezés, az emberi cselekedetek végső célját: Isten a saját boldogságára hív minket. Ez a meghívás mindenkinek személy szerint szól, de az Egyház egészének is szól, azok új népének, akik elfogadták az Ígéretet és az Ő hitében élnek.

1720 Az Újszövetségi Szentírás több kifejezést is használ annak a boldogságnak jelölésére, melyre Isten az embert meghívta: Isten országának eljövetele; [\[19\]](#) Isten látása: "Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent" (Mt 5,8) [\[20\]](#); belépés az Úr örömébe, [\[21\]](#) belépés Isten nyugalomába: [\[22\]](#)

"Ott majd pihenünk és látunk; látni fogunk és szeretünk, szeretni fogunk és dicsérünk. Íme, ez lesz majd végül, szünet nélkül. És miféle más célunk lehet, hacsak nem az, hogy eljussunk abba az országba, melynek soha nem lesz vége?" [\[23\]](#)

1721 Isten ugyanis azért helyezte el minket a világban, hogy Őt megismerjük, szolgáljuk, szeressük, és így eljussunk a Paradicsomba. A boldogság az isteni természet (2Pt 1,4) és az örök élet [\[24\]](#) részeseivé tesz bennünket. Ezáltal az ember belép Krisztus dicsőségébe [\[25\]](#) és a szentháromságos élet élvezetébe.

1722 Ez a boldogság meghaladja az értelmet és a pusztán emberi erőket. Isten ingyenes ajándékából ered. Ezért mondjuk természetfölöttinek, miként a kegyelem is az, mely az embert fölkészíti arra, hogy belépjen az isteni boldogságba.

"»Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent«. De nagysága és elmondhatatlan dicsősége miatt »senki ember nem láthatja Istent úgy, hogy életben maradjon«, az Atya ugyanis fölfoghatatlan, szeretete és emberisége szerint azonban, s mert mindenre képes, ezt is megengedi

azoknak, akik szeretik Őt, azaz hogy lássák Istent, (...): mert »ami az embereknél lehetetlen, az Istennél lehetséges.«" [26]

1723 A megígért boldogság erkölcsi döntések elé állít minket. Fölszólít, hogy tisztítsuk meg szívünket rossz hajlamaitól és törekedjünk mindenekfölött keresni Istent. Arra tanít, hogy az igazi boldogság nem található meg a gazdagságban vagy a jólétben, sem az emberi dicsőségben vagy a hatalomban; sem bármiféle emberi tevékenységben, akármilyen hasznos legyen is, mint a tudományok, a technika, a művészetek; sem bármi teremtményben, hanem egyedül Istenben, aki minden jónak és minden szeretetnek forrása:

"A gazdagság napjainkban nagy istenség; a sokaság, emberek tömege hódol neki önként. A boldogságot a szerencsével mérik, és a szerencsével mérik a tiszteletreméltóságot is. (...) Ez abból a meggyőződésünkből ered (...), mely szerint a gazdagsággal minden lehetséges. Az egyik mai bálvány tehát a gazdagság, a másik bálvány a hírnév. (...) A hírnév, azaz közismertnek lenni, a világban hírnevet támasztani, odáig jutott, hogy önmagában jónak, kiemelkedő jónak, tiszteletreméltó dolognak tekintik. (...) »Sajtóhírnévnek« lehet mondani." [27]

2.2.1. Pápai gondolatok

II. János Pál

REDEMPTOR HOMINIS

Az Egyház a bűnbánat szentségének őrzésével egyúttal hitet tesz a Megváltás igaz és elevenítő misztériumának valósága mellett is, amely megfelel az ember belső igazságának, az emberi bűnösségnek és a lelkiismeret vágyainak. „**Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert jóllakatják őket**”. A bűnbánat szentsége az az eszköz, mely jóllakatja az embert azzal az igazsággal, amely a Megváltótól származik.

DIVES IN MISERICORDIA

15. ... áldó formulaként mondja ki, amikor a hegyi beszédben így szól: „**Boldogok az irgalmasok, mert ők majd irgalmat nyernek**”. *Krisztus az irgalom kinyilatkoztatása és mintaképe*

52. Nemde a hegyi beszéd ezen szavai: „**boldogok az irgalmas szívűek, mert ők majd irgalmat nyernek**” az egész evangéliumnak és a benne rejlő csodálatos cserének is összefoglalását adják, amely csere az üdvözítő terv egyszerű, érvényes s ugyanakkor „édes” törvénye? Nemde a hegyi beszéd ezen szavai, melyek mindjárt a kezdet kezdetén megmutatják az emberi szív képességeit – azt, hogy az emberekben megvan a képesség arra, hogy „irgalmas szívűek” legyenek –, szinte ugyanezen a módon Isten mélységes misztériumát is föltárják: az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek azt a kifürkészhetetlen kapcsolatát, melyben az igazságosságot átölelő szeretet utat nyit az irgalomnak, az igazságosság pedig az irgalom által kinyilvánítja a szeretet tökéletességét.

82. Jézus Krisztus nemcsak arról tanított, hogy az ember megtapasztalhatja Isten irgalmát, hanem azt is megparancsolta, hogy maga az ember mások felé „irgalommal legyen”: „**Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat nyernek**”. E szavakban az Egyház egyszer felhívást hall az irgalomra, máskor az erőt meríti belőlük hozzá; s ha a boldogságok általában utat mutatnak a megtérés és az élet megjobbítása felé, az *irgalmasoknak ígért boldogság* kifejezetten ezt teszi. Az ember ugyanis annyira közeledik Isten irgalmas szeretetéhez, amennyire saját szívében irgalmassá formálódik a felebaráti szeretet.

REDEMPTIONIS DONUM

12. A szegénységre vonatkozóan mennyire kifejezőek a második korintusi levél szavai, melyek gondosan összefoglalják mindazt, amit erről az evangéliumban hallunk! „Ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus

kegyelmét, mert értetek *szegény lett, jóllehet gazdag volt*, hogy az Ő szegénysége által ti meggazdagodjatok.” (2Kor 8,9) E szavak értelmében a szegénység Jézus Krisztus megváltói kegyelmének belső struktúrájához tartozik. A szegénység nélkül érthetetlen az isteni ajándékozás misztériuma, melyben az ember részesült; ez az ajándékozás Jézus Krisztusban valósult meg. Az evangéliumban központi helyet foglal el a szegénység, a meghirdetett nyolc boldogság közül az első: „Boldogok a lélekben szegények” (Mt 5,3). Az evangéliumi szegénységben tárul föl az egész titok, „mely öröktől fogva el volt rejtve Istenben” (Ef 3,9). Csak akik ilyen módon szegények, csupán ők képesek bensőleg megérteni annak szegénységét, aki végtelenül gazdag. Krisztus *szegénysége* Isten *végtelen gazdagságát* rejt, sőt annak tévedhetetlen bizonyága. A gazdagság ugyanis, tudniillik maga az istenség, semmiféle teremtett jóban nem tud megfelelő módon megnyilvánulni. Kizárólag a szegénységben fejezheti ki magát, s ezért megfelelő módon csak a szegények, ti. a lélekben szegények érthetik meg. Köztük Krisztus, az Istenember az első, ő, „aki gazdag volt és szegénnyé lett”. Ő nemcsak tanítója, hanem hirdetője és keze annak a megváltó szegénységnek, mely megfelel Isten végtelen gazdagságának és kegyelme kimeríthetetlen erejének.

CHRISTIFIDELES LAICI

6. ... lehetetlen elfojtani az egyes emberek és népek vágyakozását az igazságosságban megvalósuló béke áldásai iránt. Az evangéliumi boldogság – „boldogok a békességszerzők” (Mt 5,9) – olyan hang, amely korunk emberéhez megújult értelemben szól; számos nemzet él, szenved és dolgozik azért, hogy a béke és az igazságosság eljőjön. A személyek és csoportok *részvétele* a társadalom életében az az út, melyen ma egyre többen járnak, hogy a vágyott béke valóra váljon. Ezen az úton nagyszámú, önmagát serényen elkötelező világi hívővel találkozunk, akik társadalmi és politikai téren a legváltozatosabb

intézményes formákban vagy önkéntesen még a legszegényebbek szolgálatára is szentelik magukat.

Ferenc pápa

EVANGELII GAUDIUM

227. A konfliktussal találkozáskor egyesek egyszerűen csak szemrevételezik, majd továbbmennek, mintha semmi sem történné, és mossák kezeiket, hogy tovább folytathassák az életüket. Mások úgy bocsátkoznak bele a konfliktusba, hogy rabjai lesznek, elveszítik a távlatot, saját zavarodottságukat és elégedetlenségüket rávetítik az intézményekre, s ezzel lehetetlenné válik az egység. Ám van egy harmadik lehetőség is, a legmegfelelőbb a konfliktussal való szembenézésre. Ez pedig annak az elfogadása, hogy a konfliktust el kell viselni, meg kell oldani és egy új folyamat összekötő láncszemévé formálni. „Boldogok a békességben élők” (Mt 5,9).

244. Bízni a másokban olyasmival, amit kézműves munkával hozunk létre; a béke kézműves munka eredménye. Jézus mondta nekünk: „Boldogok a békességszerzők” (Mt 5,9). Ebben a feladatban az ősi prófécia magunk között is beteljesedik: „Ekevassá kovácsolják kardjukat” (Iz 2,4).

2.3.Liturgikus vonal

2.3.1. Evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának szövegeivel

Az *evangéliumi* szakaszban (Mt 5,1-12a) a nyolc boldogság tanítását olvashatjuk. A boldogmondások végigvonulnak az egész liturgián: a *válaszos zsoltár* (Zsolt 145,7.8-9a.9bc-10 4g, tónus.) válasza ugyanis ez alkalommal a Mt 5,3: „Boldogok, akik lelkükben szegények: övék a mennyek országa”. Az evangélium előtt az

alleluja vers is ebből a fejezetből való: „Örüljete és vigadjatok: jutalmatok a mennyben bőséges lesz!” (vö. Mt 5,12a). Végül pedig a két, választható áldozási ének közül a második ismét a nyolc boldogság kezdő sorait idézi: „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa. Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld”.

A legtöbbször idézett sor a „lelki szegények” boldogsága. Ennek tartalmát árnyalja a kezdő könyörgés: „Urunk, Istenünk, engedd, hogy téged egész lelkünkkel imádjunk” – rámutatva, hogy, ahogyan az eredeti görög szöveg fogalmaz, a „lélek tekintetében szegények” azok, akik teljes szívükkel-lelkükkel Istenre hagyatkoznak, egész életüket az ő akaratára bízják. A kizárólagosan Istenben bízó ember imádságát idézi a választható *áldozási énekek* közül az első: „Szolgád fölé ragyogtasd fel arcodat, irgalmasságodban szabadíts meg engem. Uram, ne hagyj, hogy szégyent valljak, hiszen téged hívlak” (Zsolt 30,17-18).

A *szentlecke* (Szof 2,3; 3,12-13) az Úr keresésére biztatja a föld szegényeit, melyhez az igazság és az alázat keresését mutatja be járható útként – így menedékre, békére találnak azok, akik az „Úr nevében reménykednek”. Ez az alázatos magatartás köszön vissza a nyolc boldogság leírásában. A *válaszos zsoltár* további sorai pedig hangsúlyozzák a boldogmondások reményét: az Úr igazságot szolgáltat az elnyomottaknak és a szenvedőknek.

Az *egyetemes könyörgések* mind a nyolc boldogsághoz kötődően fogalmazzák meg a kéréseket. Már maga a papi *bevezető* is így hangzik: „Kérjük, testvéreim, mennyei Atyánkat, hogy a nyolc boldogságról szóló tanítást megértsük, és életünkben meg is valósítsuk!”. Az *első* könyörgés az egész hegyi beszéd tanításának eredményességét kéri. A *második* az Úr tanításában megtalált

békéért és boldogulásért, a *harmadik* a szenvedők és elhagyottak vigasztalódását kéri. A *negyedik* az egyházi közösségnek a nyolc boldogság szellemében való életet, az *ötödik* a halál utáni örök boldogságot kéri. A *befejező* papi szöveg pedig ismét utal a nyolc boldogságra, és kéri, a tanítást életünkkel tudjuk követni.

2.3.2. Liturgikus énekek

Ajánlás oka: „Követte egykor Krisztus csodáját népek sokasága, tanítván őket e szavakat mondja: Boldogok...”

Forrás: Éneklő Egyház 214-es éneke.

Gitáros énekek:

1. Beati voi poveri

<https://www.youtube.com/watch?v=5bU3WJemWk>

Beati voi poveri

How **bless-ed** the **poor** in heart, for—their—is the king-dom of heav-en.

(ford.: Boldogok a szegények, mert övük az Isten országa.)

2. Boldog-mondások (Les béatitudes)

<https://www.youtube.com/watch?v=5bU3WJemWk>

100 Les Béatitudes

1-Bienheureux sont les cœurs de pauvres / car le Royaume des cieux est à eux.
 2-Bienheureux aussi ceux qui pleurent / la joie de Dieu consolera leur cœur.
 3-Bienheureux sont les doux, les humbles / la terre un jour va devenir leur bien.
 4-Bienheureux chercheurs de justice / car dans leur faim ils seront tous comblés.
 5-Bienheureux sont ceux qui pardonnent / car le pardon pour eux sera donné.
 6-Bienheureux sont les cœurs limpides / dans la lumière ils verront leur Seigneur.
 7-Bienheureux les artisans de paix / car ils seront appelés fils de Dieu.
 8-Bienheureux ceux qu'on persécute / car le Royaume des cieux est à eux.
 9-Bienheureux ceux qui pour Christ souffrent / leur allégresse est grande auprès de Dieu. Mt 5, 3-11

1-Glücklich sind die im Herzen Armen, / denn das Reich Gottes ist für immer ihr.
 2-Glücklich sind, die Leiden erfahren, / denn durch den Herrn ist ihnen Trost gewiß.
 3-Glücklich sind, die in Sanftmut leben, / denn das verheißene Land fällt ihnen zu.
 4-Glücklich sind, die hungern und dürsten / nach Gerechtigkeit; sie werden satt.
 5-Glücklich sind, die barmherzig leben, / denn auch sie erfahren Barmherzigkeit.
 6-Glücklich sind, deren Herz in Klarheit / sie werden Gott in seinem Lichte sehen.
 7-Glücklich sind, die den Frieden schaffen, / denn Kinder Gottes wird ihr Name sein.
 8-Glücklich sind, die verfolgt werden, / denn das Reich Gottes ist für immer ihr.
 9-Glücklich sind, die für Christus leiden, / die Freude des Festes bricht an für sie.

Ó Uram, a te szavad élet, igazság és keskeny út. Boldogok a lelki szegények, a mennyek országa az otthonuk. Boldogok, akik szomorúak, megvigasztalják őket egykoron. Boldogok a szelíden élők, örökségük és jutalmuk lesz a föld. Boldogok az igazságvágyók, a szomjúságuk egykor csillapul. Boldogok, akik irgalmaznak, mások is irgalmaznak majd nekik. Boldogok a tisztaszívűek, megláthatják az Istent egy napon. Boldogok a békét teremtők, Isten őket fiának hívja mind. Boldogok, akik üldözöttek,

a mennyek országa az otthonuk. Boldogok akiket gyaláznak, őket Isten öröme tölti el.

3. Ne félj, ne aggódj (Nada te turbe)

<https://www.youtube.com/watch?v=LPyF7UrQ58>

NE FÉLJ, NE AGGÓDJ

am dm G C am G E am Taizé

Ne félj, ne ag-gódj, ne sírj, ne bán-kódj: ha ti-éd Is-ten, ti-éd már min-den.

am dm G C F dm E am

Ne félj, ne ag-gódj, ne sírj, ne bán-kódj: e-lég Ó né-ked.

(Ennek ajánlásának oka, hogy a dal a „boldogok a lélek tekintetében szegények” mondáshoz köthető: egyedül Isten elég, s aki csak Benne bíz, nem szenved hiányt.)

Boldogságok - orosz dallam, férfi kórus

<https://www.youtube.com/watch?v=nDcVeKXFyKl>

Szent Efrém Férfikar - A nyolc boldogság

<https://www.youtube.com/watch?v=P4ciYp1DVH8>

„Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják Istent.” (Mt 5,8)

Dobner Illés feat. Dobner Éva – Itt a szívem

<https://www.youtube.com/watch?v=W2xj6v2AiIQ>

„Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak titeket és üldöznek, ha hazudozva mindenféle gonosszággal vádolnak titeket.” (Mt 5,11)

Pintér Béla – Csak Te

<https://www.youtube.com/watch?v=DpsI7LoTIMs>

2.4. Pedagógiai vonal leírása:

2.4.1. Tantörténetek

„Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak.” (Mt 5,7)

Gyökössi Endre – Recept

– Igehirdetésének egyik mondata hozott ide.

– Örülök, hogy eljött, foglaljon helyet, s mondja el, mi volt az a mondat.

– A félretett, az összegyűjtött harag felgyülemlik, és – azt hiszem, így hangsúlyozta – gyűlölet lesz belőle, s azt öli, aki gyűlöl, lassan, de biztosan. – Ugye Pál apostolt idézte: a nap le ne menjen a ti haragotokon!?

– Erről is szó volt, de gondolom, mást is szeretne még mondani.

– Igen. Kérdezni szeretnék. Kétszer elvált asszony vagyok. Mindkét házasságom anyám nehéz természete miatt bomlott fel, akivel együtt kellett lagnunk. Nem volt más megoldás. Anyám pedig képtelen volt elválni a lelki köldökszinórt, szinte pórázon tartott vele, mint kisgyermek koromban. Azt pedig egyik veje sem tudta elviselni, hogy elsősorban anyám „kislánya” legyek a házasságban és ne feleség. Merem állítani: mindketten anyám elől menekültek el. Már évek óta egyedül élünk, anyám és én. Egy fedél alatt, de némán és acsarkodva,

készerűen, robbanékony légkörben. Hónapokkal ezelőtt rémülten döbbsentem rá – rettenetes kimondani is –, hogy gyűlölöm az anyámat kétszer tönkretett életem miatt. De ez a gyűlölet valóban engem öl. Míg házasságban éltem, jóformán sose voltam beteg. Most kétségbeejtően rossz alvó vagyok, s szüntelenül fáj valamim. Szédülök, a vérnyomásom ugrál, szorongásaim vannak. Megromlott az egészségem, és egyre fogyok. Már orvoshoz sem megyek, mert minden leletem negatív, csak éppen én vagyok pozitív, beteg. Érzem, hogy ha nem történik valami: a magam gyűlölete öl meg. Mondja: mit tegyek?

- Mit tett eddig?
- Imádkoztam azért, hogy ne gyűlöljem az anyámat.
- Mióta imádkozik ezért?
- Amióta tudom, hogy gyűlölöm.
- Csak azért imádkozott, hogy ne gyűlölje?
- Nem, olykor, ha tudtam, azért is, hogy szeretni tudjam.
- Engedjen meg egy kérdést. Hogyan várta ennek a kérésnek a teljesítését? Tulajdonképpen mit várt?
- Hát, hogy szeretni tudjam.
- Tehát valami érzésre várt. Ne haragudjék, ha így mondom: valami jóleső, meleg bizsergésre várt a szíve körül ugye? És az elmaradt. Így van?
- Valahogy így. De már nem is imádkozom. Csalódtam az imában.
- Szeretnék valami mást is ajánlani.
- Azért jöttem.
- Érzésekre várt, de nem tett semmit. Arra várt, hogy Isten tegyen az életével valamit. Így van?
- Igen, körülbelül így.
- Pedig Isten mindent megtett értünk a Krisztusban...
- A kereszten?
- Ott, és ezért nekünk is mindent meg kell tennünk, ami tőlünk telik, hálából. Édesanyjáért kellene valamit megtennie még. Mert legtöbbször az érzésekből lesznek a cselekedetek, de olykor az

elkezdett cselekedetekhez csatlakoznak az érzések. Vagy váltanak ki érzéseket.

- De mit tegyek?
- Céltudatosan, rendszeresen és naponként tegyen jót édesanyjával és eközben imádkozzék érte, ha még tud.
- De mondtam, hogy gyűlölöm.
- Meg akar gyógyulni?
- Igen.
- Akkor cselekedjék, és ne keressen kibúvót. Egyébként Jézus is mondott egyet s mást, még az ellenség szeretetéről is.
- Mit tegyek hát?
- Ha most orvos lennék és receptet írnék, biztos gyógyszert a gyűlölet és egyéb betegségei ellen, kiváltaná?
- Kiváltanám.
- Bevenné?
- Bevenném.
- Akkor ott van papír, meg toll, diktálnék egy receptet. Írja?
- Írom.
- Tessék: hétfőn reggel mosolyogva köszöntöm őt és megkérdem, hogy aludt. Kedden: kitakarítom az ő szobáját is. Szerdán: két szelet süteményt hozok neki. – Írja csak, írja. Csütörtökön: elhívom sétálni, hazafelé pedig kérdezgetek és hagyom őt – csak őt – beszélni. Pénteken: megkérem, hogy zongorázza el azt a dalt, amit gyermekkoromban szokott.
- Már évek óta nem zongorázik.
- De kérnie szabad. Szombaton: megkérem, hogy segítsen jó túrós gombócot főzni, mert azt ő jobban tudja. Vasárnap: bemegyek a szobájába, amikor lefeküdt, betakargatom és megcsókolom. Pont. Ismeri ezt a zenei kifejezést? Da capo al fine? Elejétől végig. Nos, a következő héten ugyanígy vagy hasonlóan: da capo al fine s egy hét múlva felkeres és megbeszéljük a többit.
- A csókot is kell?
- Igen.
- Jaj!

- Miért, jaj?
- Mert évek óta nem csókoltam meg.
- Vállalja ezt a hetet így?
- Megkísérlem.
- Isten segítse. Várom.

Nem jött. Hetekig nem jött.

De egy hétfőn, kora reggel telefonált. Sírva: – Mikor tegnap ismét betakartam, az én hideg és kemény anyám felült az ágyban, és magához ölelte a fejem, és éreztem, hogy könnyes a szeme és azt mondta: – De jó vagy mostanában hozzám. – Akkor, évek óta először, éreztem, hogy szeretem az anyámat.

Aztán hozzátette: – Adja másnak is oda ezt a receptet!
Tessék.

<http://ajnacsko-plebania.webnode.hu/heti-lelekemelo-2-/>

kép forrása: <http://lotusz.cafeblog.hu/2015/05/09/erezz-egyutt-a-sajnalat-helyett/>

„Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást nyernek.” (Mt 5,4)

Lajos bácsi - A legszebb könnycsepp

Sok szép mesére emlékszem gyerekkoromból. Legszebbnek tűnik mégis az a mese, amelyet nagyanyámtól hallottam. Leírom, hogy ti is gyönyörködjétek benne:

Réges-régen történt: angyalt küldött a földre a Jó Isten, hogy vigye fel az égbe a legszebb könnycseppet. Az angyal bejárta az országot, világot. Végre rátalált egy özvegy édesanyára, aki egyetlen gyermekének koporsója felett hullatta könnyeit. Minden könnycseppje igazgyöngynek látszott, szikrázott rajtuk a napsugár. Az angyal azt gondolta, hogy könnyen teljesítette a feladatot. Túl korán

örvendezett. Isten ugyan megdicsérte őt szorgalmáért, de azt mondta, hogy szebb könnycsepp is van a világon.

Az angyal ismét útnak indult. Másodszor egy ártatlan kisfiú könnyét vitte az égi trónus elé, de ezzel sem teljesítette feladatát. Újból a földre röppent. Villámgyorsan gyűjtögette a legkülönbözőbb könnycseppeket: Hálakönnyből, keserű csalódásból kihullajtottat, bánatos édesapáét, szomorú édesanyáét, haldokló emberét... Isten azonban mindezekre azt válaszolta: szebb könnycsepp is van a világon!

Szomorú volt az angyal mert nem tudta teljesíteni Isten kívánságát. Bele is fáradt a sok keresésbe. Betért egy templomba pihenni. Ugy gondolta hiába minden igyekezete, a legszebb könnycseppre soha sem talál rá. A templom félhomályában egyszer csak egy embert vett észre, aki félrehúzódva keserűen zokogott. Saját bűneit siratta, nem talált vigaszt, mert átérezte szörnyű tettét: az Istent bántotta meg. Ezért folyt a könnye és meleg esőként áztatta a poros követ. Az angyal nyomban mellette termett: szemkápáztatóan ragyogott valamennyi könnycsepp, miközben tarsolyába gyűjtögette őket. Érezte, hogy végül mégis sikerül teljesítenie a rábízott feladatot. Valóban a könnycseppek oly szépek voltak, hogy az angyal nem tudta levenni róluk a tekintetét.

Amikor a könnycseppekkel odaállt a Jó Isten elé, dicséretben részesült. Isten így szólt hozzá:

- Látod nincs szebb ragyogás, nincs aranyosabb fénysugár, mint ami a bánat könnyéről verődik vissza. Mert a bánat fakasztotta könnycseppnek igaz szeretetről tanúskodnak, és csillogásukkal a bűntől megmenekült szabad ember szépségéről győzik meg a világot. A bűntől felszabadult ember az örökkévalóság fényét sugározza.

Nagyanyám így fejezte be a meséjét: Ha vétkezel, szállj magadba és őszintén bánd meg bűneidet. Isten a megtérő bűnösnek mindig kész megbocsátani. Ez már nem mese, hanem örömbé szédítő valóság.

http://www.szepe.hu/irodalom/vallas/tima/tima_089.html

kép forrása: <http://kepguru.hu/foto/200084/egy-konnycsepp>

„Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak.” (Mt 5,7)

Tüskék

Hideg tél volt. A leghidegebb évek óta! Rengeteg állat elpusztult az erdőben. Megfagytak.

A sünök kitalálták, hogy összehúzódnak szorosan az odójukban és így egymást melegítve átvészelik a telet. Összebújtak, és már nem is fáztak, de nem telt bele sok időbe, hogy észrevegyék a sebeket magukon,

amiket a hozzájuk bújó társuknak a tüskéi okoztak rajtuk.

Nem lesz ez így jó, gondolták és eltávolodtak egymástól. Eltelt egy óra és újra vacogtak a hidegben, így hát választás elé kényszerültek:

Vagy külön válnak, és ezáltal eltűnnek a Föld színéről, vagy összebújnak és elviselik egymás tüskéit.

Bölcsen úgy határoztak, hogy újfent összeölelkeznek. Eltelt pár hét és kitavaszkodott, a sünök pedig boldog éltek tovább, együtt békességben.

Tanulság:

A legjobb emberi kapcsolatok nem azok, amikor tökéletes emberek kerülnek egymás mellé, legyen az szerelem, barátság, kollégák vagy csupán ismerősök! Meg kell tanulnunk együtt élni mások hiányosságaival, elfogadni azokat és őket úgy amilyenek születtek, és ezáltal megismerhetjük azt a csodálatra méltó, jó oldalukat is!

forrás: Örök igazságok blog

<http://tanulsagos-tortenetek-tarhaza.webnode.hu/blog/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Meggyesi Éva - A boldogság

A boldogság az egyetlen a földön,
amit irigyel még a gazdag is,
hiába van neki kincse, palotája
ha egyedül bolyong, s boldogsága nincs.

A boldogság az egyetlen a földön,
amely mindennél fontosabb talán,
s mégis oly kevés ezen a földön
kinek a boldogság örökké kijár.

Lehet kincsed és hatalmad,
megvehetsz mindent mit kívánsz,
s bár a pénzedért szeretni fognak,
boldog attól még nem leszel talán.

Sokszor a szegény a gazdag,
hisz mindenkinél gazdagabb talán,
kit kedves szavakkal, forró öleléssel
szerető párja karjaiba zár.

A kedves szót nem pótolja semmi!
Kinek kell az ki dölyfös és puhány,
csak aki szívből tud szeretni,
az lehet boldog igazán.

„Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt 5,3)

Haraszti Sándor – Uram, csak egy vagyok

Uram, csak egy vagyok a sok között,
Ki bár rongyos ruhába öltözött,
Vendégeid sorába híva lenni,
Királyi nagy menyegződre menni,
Szegényen bár, de úgy szeretne!
Mégis talán, ha meglehetne...

Rongyos ruhámra félve, hogyha még
Tekinteni olykor elfelejtenék,
Azért előttem mégis ott lebeg
Aranytermed, s a szívem úgy remeg!
Aranytermed, s az én ruhám, és
Ajkamra félve jön könyörgés:

Nem az első helyre ülnék, Uram.
A meghívottak mellett boldogan
Húzódnék félre, félre, messzire:
A díszes asztalnak legvégire;
Szívem mélyén azért repesve!
Uram, talán ha meglehetne...

Uram, nem kellenének drága ételek:
Nem tennék úgy én, mint az emberek,
Akkik jólétre jutnak: erre már
Kívánságuk felhőkben egyre jár.
Ily ember morzsát is ehetne!
Uram, talán így meglehetne...

Uram, tudom, sok minden útban áll;
Azért szívem mégis remélve vár...
Kegyelmednek sugára végre tán
Dicsőn csillogva irányulna rám.
Boldoggá engem ez tehetne.
Uram, óh, bárcsak így lehetne...

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó játék

„Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak.” (Mt 5,7)

Színjátás: A jóság mérő

Az alábbi linken elérhető tanító történetet eljátszhatjuk a csoportunk tagjaival, majd az élménypedagógia módszeréhez hasonlóan lépésről-lépésre beszéljük át velük a történeteket. Az egyes történetrészleteket a saját életük és szolgálataik beillesztésével is eljátszhatják a szereplők. A videó megnézését követően ez utóbbira hagyjunk 5-10 percet nekik, hogy átgondolják és megírják saját beszédüket.

- Mi történt onnantól kezdve, hogy bejöttünk a terembe?
- Hogy érezted magad a szerepedben? Milyen érzéseid voltak a színjátás alatt?
- Mi fogalmazódott meg benned? Mit tanultál ebből?

Megjegyzések:

1. Fontos, hogy mindenkinek hagyjunk időt arra, hogy átgondolja a választ és kifejtse azt.
2. Nem muszáj körbe mennünk. Bevihetünk egy kislabdát vagy egy babzsákot is, amit szorongathatnak a résztvevők, miközben beszélnek. Ez csökkenti a frusztráltság érzetüket illetve hatalmi és egyben döntési helyzetbe is hozza őket. „Kinek dobjam tovább? Ki legyen a következő?”
3. Azért is javaslom egy továbbadható tárgy felhasználását a megbeszéléshez, mert így a résztvevők fokozottabban figyelnek egymásra, hiszen nem tudják előre, hogy ki lesz a következő beszélő. „Talán éppen én?”
4. Végül összegezzük az elhangzottakat és fogalmazzunk meg tanácsokat, továbblépési lehetőségeket előbb saját magunk, majd pedig segítő szándékkal egymás számára is.
5. A foglalkozást lezárhatjuk egy körbeadott égő gyertya kíséretében hálaimával.

<https://www.youtube.com/watch?v=6TmDHDnLNG0>

További videóajánlat:

Isten tortája: <https://www.youtube.com/watch?v=qYWdKqFLuXE>

Szőnyeg: https://www.youtube.com/watch?v=5_rGyjefcbU

- Számodra ki áll az első helyen?
- Miért alakult ez így?
- Jól érzed így magad?
- Hogyan tudnál változtatni ezen?

Eszközök: toll és papír.

Feladat: Mindenki írja meg a saját értékrendjét. Első helyen álljon a legfontosabb, tizediken az életében leghátulra sorolt érték.

Üzenet

<https://www.youtube.com/watch?v=oRItlb6uZrA>

Eszközök: toll és papír.

Feladat: a csoport tagjai a videóhoz hasonlóan együtt rakjanak össze egy üzenetet, amit a környezetükben élőknek elmondának a hitről, kereszténységről, értékrendszerükről.

Ajánlás: csoportunkat két részre is bonthatjuk. Mindegyik oldal beszélje át és dolgozza ki saját üzenetét, majd mutassák be egymásnak.

Felkészülési időnek hagyjunk 15 percet.

Fontos, hogy meghallgassák egymást és ne minősítsék le egymás gondolatait, hanem mindenkinek egyenlő részt engedjenek a munkában. Saját ötletét mindenki maga írja le a papírra. Ezt különböző színű filcekkal is elősegíthetjük.

2.4.4. Evangéliumhoz tartozó festmények

le (1893–1896), ahol nem az akadémiát látogatta, hanem rögtön a festéshez fogott – Hollósyval, Iványi-Grünwalddal, Csók Istvánnal együtt szemlélve a korabeli festészet törekvéseit.

Ferenczy Károly: Hegyi beszéd, 1896, olaj, vászon, 135x203 cm, Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

Bánáti német családból (Freund) származott, édesapja magyarosította nevét, 1849-től a bécsi magyar minisztériumban dolgozott, tisztességes vagyont gyűjtött, melyre később maga a festő is alapozhatott. Osztrák származású édesanyját egyéves korában vesztette el. Unokatestvérével, a szintén festőművész Fialka Olgával kötött házasságából született gyermekei egytől egyig művészek lettek: a legidősebb, Valér, életrajzát is megírta, Noémi gobelinjeivel szerzett hírnevet, Béni szobrász lett. Rendszeresen sehol sem tanult, feleségével előbb Münchenben telepedett

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

- Mit akar Jézus hangsúlyozni azzal, hogy többször megismétli a „boldogok” kifejezést?
- Mit ér az ha valaki csak a jutalom miatt cselkeszik?
- Mit jelent az égi jutalom?
-

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk,
engedd, hogy téged egész lelkünkkel imádjunk,
embertársainkat pedig őszinte szívből szeressük.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

3.2. Szerzetes közösségek imája:

"Mennyei Atyánk, köszönjük, hogy Fiad tanítása, az új szövetség törvénye által boldog, teljes és örök életre vezetsz bennünket. Adj nekünk bátorságot, hogy eszköztelenül állhassunk eléd, hogy szegénységünket megélve megtapasztaljuk Országod gazdagságát. Engedd, hogy képesek legyünk gyászolni újra meg újra elvesztett barátságodat és hozzád való hasonlóságunkat, hogy találkozhassunk a Tőled jövő vigasztalással. Taníts minket erőszak nélkül élni és beszélni, hogy Országod terjedjen a földön. Növedd bennünk a szomjúságot arra, hogy igaz voltunkat csak tőled várjuk, ahelyett, hogy magunkat akarnánk igazolni. Indítsd meg szívünket a szenvedők iránt, hogy saját szenvedésünkben is támaszra leljünk. Szabadíts meg szenvedélyeinktől, melyek elhomályosítják lelkünk szemeit, vezesd lépteinket a béke útján, hogy egyre szabadabban haladhassunk Feléd nehézségek és üldöztetés közepette is. Engedd, hogy Fiad Igéjét befogadjuk, s azt tettekre váltva majd a vele való végső találkozásban tőle hallhassuk, hogy boldogok vagyunk. Ámen"

Bakonybéli Bencés Testvérek

4. Contemplatio – szemlélődés (fotók)

Mark Gemmell

5. Condivisio – megosztás

5.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az Úr azt szeretné, hogy boldogok legyünk, s ehhez ad konkrét útmutatást.
- Szív értékei a legfontosabbak.
-

6. Actio, operáció – tettekre váltás

6.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Minden este vizsgáljam meg a lelkiismeretemet a boldogságmondások tükrében!
- Ne a gyakorlati hanem a lelkitörvényekre helyezem a nagyobb hangsúlyt.
-

